

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 3037 E. Lawrence av.
Office of publication: 3037 E. Lawrence av. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIV. Cena lista: \$5.00. Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 11. marca (March 11) 1921. Subscription \$5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 58.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office at Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DELAJSKE VRSTE SE ZGOŠČUJEJO.

TO JE POVZROČIL SKUPEN NAVAL PODJETNIŠTVA NA DELAJSKE ORGANIZACIJE.

Tako delavstvo prihaja do spoznanja, da ima le enega sovražnika in to se imenuje privatni bizniški interes.

New York, N. Y. — Boj krojaških delavcev, organiziranih v Amalgamated Clothing Workers of America, je prestopil v štirinajsti teden. Med železničarji in železniškimi družbami je prišlo do spora zaradi mezd, kajti železniški magnati bi radi znižali mezo za vsako ceno. Parobrodniški trust se tudi pripravlja in bi rad delavcem na morju znižal mezo za 25 odstotkov, katerih je okoli dve sto pet in sedemdeset tisoč. Tiskarski podjetniki bi radi znižali mezo kar za 52 odstotkov. Tovarnarji hočejo vtisniti mezo strojnikom za petnajst odstotkov. Tudi v drugih industrijah je opaziti, da železniški podjetniki potiskajo delavce v stare razmere. Vse to naval na delavske organizacije je povzročil solidarni odpor od strani delavstva.

Zdaj se ne zavedajo nevarnosti le odboriki delavskih strokovnih organizacij, ampak tudi članstvo organizacij v New Yorku in drugje na vzhodu razume, da je treba proti privatnim bizniškim interesom napraviti skupno fronto. Vsa znamenja torej pričujejo, da bodo delavske organizacije v bodočnosti bolj skupno nastopale proti skupnemu nasprotniku, kot se je to do sedaj vedelo.

šla vest, da so evropski krojaški delavci odobrili sklep, da se proslavi splošna stavka krojaških delavcev v tem mestu, da pomagajo svojim tovarišem v New Yorku. V tem mestu je pet tisoč krojaških delavcev.

Newyorška centralna železniška družba je naznanila, da znižajo mezo navadnim delavcem, ki delajo na progi in v delavnicah. To je odprlo vsem drugim železniškim uslužbenecem oči, da se morajo združiti k skupnemu odporu, kajti če se oni železniški družbi posreči znižati mezo le eni kategoriji delavcev, tedaj pridejo kmalu na vrsto druge kategorije in pri vseh železniškah.

Organizacije delavcev na morju, oziroma eksekutivni odbori teh organizacij, so obdržali skupna posvetovanja in rezultat je bil, da se vse organizacije delavcev na morju postavijo po rohu proti nameravanemu znižanju meze.

14.000 tiskarskih delavcev je sprejelo resolucijo, v kateri izjavljajo, da se postavijo v vsaki središču v bran proti napovedanemu znižanju meze. Resolucija je bila sprejeta soglasno, kar dokazuje, da so delavci postali odločni in da ni več med njimi tiste ga omahovanja, ki je bilo opaziti lani, ko je velebizniško časopisje zagnalo krik, da čene padajo in da bo treba znižati delavske meze.

Mednarodno društvo strojnikov je izjavilo, da bo z vsaki močmi podpiralo stavko strojnikov v tovarnah, v katerih izvršujejo popravila za parobrode in v katerih nameravajo znižati mezo za petnajst odstotkov, ko strojniki proglase stavko.

Kar delavski voditelji niso dosegli, ki so pridigali delavstvu, da mora biti solidarno in se ne sme cepiti, je izvršil skupen naval organiziranega podjetništva za delavstvo. Prepričan je delavec, da je treba opustiti malenkostne medsebojne spore med sabo, kadar sovražnik napada. In tako je prav!

DELAJSKO POZIVA HARDINGA, DA NAJ ODPRE TRGOVINO Z RUSIJO.

New York, N. Y. — (Federated Press) — Ameriška delavska alijanca za trgovino z Rusijo, ki ima sedež na 31 Union Square in katera predstavlja 600.000 strokovno organiziranih delavcev v New Yorku, je poslala brezposeljcu na predsednika Hardinga in državnega tajnika Hughesa s pozivom, da se potrudita čim prej za odprtje trgovskih stikov s sovjetsko Rusijo.

VLADA MOGOČE KUPI ŽELEZNICE.

Tajno mešetarjenje v Washingtonu; železniški kralji bi radi rešili svoj kapital.

HOOVER MORDA POSTANE RAVNATELJ ŽELEZNIC.

Washington, D. C. — (Norman Hapgood) — Herbert Hoover bo morda v kratkem časa imenovan ravnatelj železnice; to službo bo sedveda opravljal poleg svojega sedanjega dela kot tajnik za trgovino.

Te dni se nahajajo v Washingtonu zaupniki železniških družb, ki pričakujejo drastičnih izpremenb v gospodarstvu ameriških železnice in izdelujejo načrte, ki prinesejo železnice samo za en korak od podržavljenja. Železniški magnati se spoznavajo, da so tako zavozili, da je nekakšna državna kontrola železnice neodločno, če se hočejo zadržati na položju, ki ga imajo.

Železniški vešjak, ki je dobro znan po vseh Združenih državah, se peča z osnutkom, na temelju katerega bi prele železnice v roke vlade brez prisilnosti in konflikta. Vešjak je v zvezi s člani meddržavne trgovske komisije in mnogimi senatorji ter kongresniki. Kot se zliči, bo njegov načrt predložen v kongresu v prihodnjem zasedanju. Načrt je v jedru sledeči: ustanovi se državna železniška korporacija, ki ima naloge, prevzeti zadolžnice in delnice železniških družb in posameznih delničarjev, ki jih hočejo prodati; kadar korporacija pokupi toliko delnic in bondev, da preide ves privatni sistem v njene roke, tedaj bo vlada imela železnice brez konflikta zaradi ustavnosti in odškodnine z družbami.

Zadolžnice in delnice železniških družb so znašale leta 1919, nekaj čez 19 milijard dolarjev, medtem ko po računu železniških družb to pet milijard tega kapitala nosi dividende. Večina kapitala v bonhidi je v rokah zavarovalniških družb, zemljiških, višjih solah in drugih fundametalnih institucijah. Obrestujejo se povprečno pri štiri in pol odstotka.

TISKARSKI DELAVCI ZAHTEVAJO 44 UR DELA V TEDNU.

Montreal, Can. — Tiskarski delavci so na svoji industrijski konferenci zaključili, da se od prvega maja t. l. uvede 44 ur dela v vsaki tiskarni, ki izdeluje komercialne tiskovine. Ta zaključek velja za Kanado in Združene države.

PO NESREČI...

Indianapolis, Ind. — Zvezne in državne oblasti najbrž odvede, da se postavijo pri Porterju, kjer se je zgodila velika železniška nesreča, pri kateri je več kot štiri deset oseb izgubilo življenje, avtomobilski bločni signali. Najpametnejše bi bilo, da se taka železniška kriza, kot je pri Porterju, sploh odpravi.

MAHINACIJE ŽELEZNIŠKIH MAGNATOV OBDOJENE.

ERLJSKA ŽELEZNIŠKA DRUŽBA JE Z ZNIZANJEM MEZDE KRŠILA TRANSPORTNI ZAKON.

Taka je rassodil železniški delavski odbor.

Chicago, Ill. — Progovni delavci, zaposleni na erljski železnici, so izvojevali zmago pred železniškim delavskim odborom. Železniški delavski odbor je odločil, da je erljska železniška družba prelomila transportni zakon, ker je znižala delavsko mezo, ne da bi se prej posvetovala z odborom svojih delavcev o znižanju meze. Mr. Barton, predsednik železniškega delavskega odbora, je pri tem odloku poudaril, da železniški delavski odbor nima moči, da prisili železniško družbo, da se ravna po zakonu, ampak njegova moč se opira le na javno mnenje in na voljo obeh strank, da se podvzeta njegovi sodbi.

Železniški delavski odbor odločno ne simpatizira z akcijo železniške družbe. Ravnotako je odbor konstatiral, da je železniška družba prelomila transportno postavko. Tako daleč sega odborova moč, dalje ne gre.

Železniški delavski odbor je 20. julija 1920 podal svojo rassodbo v zadevi povišanja meze, da se meza poviša od 5 do 15 centov na uro, in povišanje se je uravnavalo po delu, ki so ga železničarji opravljali. Koncem januarja t. l. je pa erljska železniška družba znižala mezo od 30, 33 in 35 centov. Železničarji so protestirali in železniški delavski odbor je odredil zakajanje, ki je končalo z zgoraj omenjenim rezultatom.

Kaj bo sedaj? Ali bo železniška družba vpoštevala sklep železniškega delavskega odbora, ali pojde dalje a svojimi provokacijami? Če se bo železniška družba pokorila odloku železniškega delavskega odbora, tedaj je zadeva končana. Če pa družba ne vpošteva odborovega zaključka, tedaj bodo železničarji prav zanesljivo podvezli nadaljne korake, da pridejo do svoje pravice. In da bo železniška družba vztrajala v svoji trmoglavosti, tedaj lahko sledi stavka, ali se pa bo agitacija proti kontroli pri privatnih interesih tako razširila, da bo ta protest končno silil tudi kongres, ki podzema korake, da železniško družbo prisili se ravnanju po obstoječih postavah, pride pa lahko in tudi do nacionaliziranja železnice. Ameriško ljudstvo je sicer precej potrpežljivo, a če je njegova potrpežljivost preveč izrabljena, se lahko zgodi, da ameriško ljudstvo ne bo odnehalo a svojo zahtavo po nacionalizaciji železnice, dokler ne bo izvršena.

FANATIKI SO NA DELU TUDI V IOWI.

Des Moines, Ia. — Reformatorki, ki so potrebni, da jih nekdo drugi reformira, so se vedno na delu. Legistični so predložene kar tri predloge, ki prepovedujejo prodajo cigaret.

Poslanec T. E. Moen hoče, da se naj s sodnijsko prepovedjo prepove prodaja cigaret. Poslanec R. O. Miller pa hoče, da se prodaja cigaret prepove v splošnem. Poslanec J. M. Randall pa želi, da mora vsaka trafika imeti oblastveno dovoljenje za prodajo cigaret in da se cigarete ne smejo prodajati osebam pod osemnajstim letom.

BINGHAMTON JE BREZ LIŠTOV.

Binghamton, N. Y. — Privikral v zgodovini mesta je mesto brez kamnikov, ker so zastavkali tiskarski delavci. Tipografska unija je pozvala svoje člane na stavko, ker so podjetniki odklonili povišanje tedenske meze na \$45 in \$50.

IZ DETROITA JE DOLOČENIH 30 TUJCEMCEV ZA DEPORTACIJO.

Detroit, Mich. — Pri gonji na rdečkarje, radikale itd. je bilo v Detroitu aretiranih več ko osem sto oseb. Kako nepremišljeno so bile izvršene te deportacije, govori dejstvo, da bo zdaj deportiranih samo 36 tujcemcev, ki se odpeljejo v nedeljo v New York in od tam dne 19. marca v stari kraj.

CIVILNA VOJNA V SEVERNI ITALIJI.

Fašisti so strmoglavili socialistične vlade v mnogih občinah.

VOJASTVO POMAGA FANATIČNI BELI GARDI.

Rim, 10. marca. — Civilna vojna med fašisti in socialisti ter komunisti se nadaljuje in narašča v obsegu in silovitosti. Do danes je že blizu 50 mrtvih in več ko 300 ranjenih; aretiranih je približno tisoč oseb. Fašisti so požgali in razorožili čez dvajset delavskih zbornic in strnoglavili večje število občinskih socialističnih in komunističnih uprav v severni Italiji s tem, da so mestne svetovalec in uradnike pregnali iz njihovih krajev.

Florenca je bilo aretiranih 25 delavcev, katerim so zaplenili večje količine orožja in streliva.

V Empolju so bili krvavi boji in lokalni fašisti so bili tepeni. "Kazenska ekspedicijska", katero so poslali fašisti iz sosednjih mest, se je spopadla s policijo in morala je oditi brez uspeha. Kljub temu je fašistom posrečilo, zažgati delavsko zbornico in izvesti uboj.

V Pisi so vojaške čete poselevale in naredili mir. Dvanajst oseb je bilo vrženih v zapor.

Fašistom pomagajo klerikalni kmetje, nahujskani od duhovnov, v mnogih krajih. V Ponte D'Eri so bili štirje socialisti ranjeni. Nemiri in spopadi so izbruhnili tudi v San Pierosiju, Borgu, San Lorenzo in Signi. Fašisti v Varlungu so ujeli Oreste Lungija, ki je ubil generala Loiia. Malo je manjkalo, da bi bil ujetnik linčan od drhali. Občinski cenilec Gollu v Modeni, socialist, je bil ranjen.

Komunistični voditelj Musiano v Livornu je moral pohegniti iz mesta.

Ladjedelnice Sv. Marka v Trstu je bila zažgana in tritisoč delavcev je prišlo ob delu.

"Kmetiska liga" v San Bartolomeo Boscu se je pridružila fašistom. O priklki tega dogodka so zvonili a cerkvenimi zvonovi.

V Sieni so bili zadnje dni krvavi boji med fašisti in komunisti. Vredne čete so pomagale fašistom in izstrelile osem granat iz 75-milimetrskega topa v hišo, v kateri so se branili komunisti. Dvanajst komunistov je bilo ranjenih in 65 ujetih.

"Epoca" piše, da je položaj zelo kritičen, in ako ne bo kmalu konca civilne vojne, bo vlada proklamirala obsedno stanje po vsej državi.

ROPARSKI UMOR PRI BELEM DNEVU.

Chicago, Ill. — Štirje avtomobilisti so ustavili salunarja Alexander Wittoria, ko se je vrnil s banke domov. Vstopiti je hotel v salun, ko so mu ustavili samokrese. Salunar se je tolovajem postavil v bran, a eden tolovaj ga je udaril po glavi, da se je zgrudil na tla. Drugi ga je pa ustrelil. Vzeli so mu štiri sto dolarjev in pobegnili a plenom.

IZREDNO ZASEDANJE 67. KONGRESA PRINEŠE 4. ALI 11. APRILA.

Washington, D. C. — Predsednik Harding je naznanil po obedu v Beli hiši, da skliče sedem in šestdeseti kongres k izrednemu zasedanju dne 4. ali 11. aprila. Pri tem obedu so bili navzoči voditelji republikanske stranke.

TOM MOONEY SE NE BO KMALO PROST.

TEMNE SILE SO SE VEDNO NA DELU PROTI NJEMU.

Mooneyjevi sovražniki prav nič ne prikrivajo svojih mahinacij.

San Francisco, Cal. — Temne sile, ki so spravile Tom Mooneyja in Billingsa v ječo, imajo še moč, da lahko zabranijo njuna pot v prostost. Veleporota v San Francisco ni hotela garantirati Johnu MacDonaldu, da ne bo kaznovan zaradi krive prisige, če pove zdaj resnico, čeprav mu je bila imuniteta obljubljena. Veleporota mu je celo zagrozila, da ga bo dala aretirati, če ponovi svojo izpoved, kako je javni tožitelj Flekert izdelal svoje omrežje, a katerim je omrežil svoje živce.

Ko je MacDonald videl, da ne more izpovedati, kako je služil kot golo orodje, da sta bila Billings in Mooney obsodena v ječo in da sta se komaj rešila vesal, je zapustil zelo razočaran San Francisco in se vrnil domov v Tranton, N. J. Pri svojem odhodu je MacDonald še enkrat ponovil, da je pripravljen vsakega priti v San Francisco, da pove, kako je bilo pripravljeno pričanje o bombni eksploziji na dan manifestacije za vojno pripravljanje.

Mooneyjevi sovražniki ne prikrivajo svojih mahinacij. Policijski kapitan Duncan Matheson, kateremu je bilo poverjeno, da pripravi poljejo za omreženje Mooneyja, se je ves čas trudil, da pride MacDonald v ječo, ko je izvedel, da je predelal svojo navedeno izpoved. "Politijski MacDonald" je bil kriva uradna vest, da je izpovedal Mooneyja v ječi in obsodil Mooneyja v ječo na podlagi izpovedi, ki se bo pokazala neresnična po njegovi obsodbi." San Francisco Call tako sumarično delo tega policijskega kapitana.

Ta delavski dnevnik nadaljuje, da so bile mobilizirane vse vplivne sile v San Francisco, od kar so prišli na dan izpovedi bivšega policaja Richard Smitha, policaja Draper Handa in končno Johna MacDonalda, da podpirajo Mathesona in kapitana Charlesa Goffa, ki ju obtožujejo priče, da vesta o omreženju več, kot kelo drug.

"Imamo trinajsti mož v veliki poroti, ki so pripravljeno obtožiti MacDonalda, poleg pa imamo dva avtomobila vrhana a pričami, ki so pripravljene pričati proti njemu," se je bahal William MacNevin, ki je spremljeval Otissa.

Kljub temu bahanju se pa Mooneyjevi sovražniki nahajajo v zelo žalostni poziciji. Če je MacDonald zdaj krivopripiše, tedaj ni njegova izpoved bila pri prvih obravnavah vredna piskevega orehu. Dokazano je, da je priča, na katerega se ne morejo zaneati porotniki. In poleg Oxmana, za katerega se zdaj nihče ne briga, je bil MacDonald najvažnejša prič. Tako se gospodje včas sami ujamajo a svojo taktiko, da so privedli pred sodišče priče, katerih nobeno sodišče ne more prirediti, da jim gre vera. Mogoče so zdaj nasprotniki Mooneyja spoznali svojo napako, a ta napaka se ne da popraviti. Zaigrali so t. gro, v oseh vseh inteligentnih ljudi, ki so se zanimali za Mooneyjevo afero, je zdaj Mooney nedolžen človek.

NOVA OOBEDRA V ZADEVI PROHIBICIJSKE.

Washington, D. C. — Justični tajnik izjavlja, da vlada nima avtoritete zabraniti izdelavo žganja, vina, piva, ako te pijače ne služijo pitju.

Po tej razlagi se ne more omejiti izdelovanje opojnih pijač, če služijo v medicinske svrhe. Ravnotako ni omejena prodaja v te svrhe.

Prohibicijski uradniki zunaj Washingtona se bodo ravnali po stari razlagi, dokler ne dobe oficijelnega obvestila o novi razlagi prohibicijskega zakona.

50.000 "BREZPOSELNIH" POLITICARJEV POPLAVILO WASHINGTON.

Washington, D. C. — "Armada brezposelnih" je poplavlila Washington odkar je Harding prevzel predsedništvo. "Brezposelci" so političarji, ki heradijo novo vlado za razne službe. Približno 50.000 službovalcev se je posebno priklatlilo v glavno mesto, dočim je Harding zadržuje dol prejel najmanj 100.000 prostenj za službe po pošti.

OBSEDNO STANJE V OKUPIRANEM OZEMLJU.

Ententa se boji, da nemški delavci ustavijo obrat v sasešenih industrijah.

SAVEZNIKI PEHAJO NEMOLJO V REVOLUCIJO.

Berlin, 10. marca. — Iz Hamburga poročajo, da so se v bližini tega pristanišča in Bremena pojavile angleške bojne ladje. Ako je to res, tedaj pomeni, da prihaja nova blokada Nemčije.

London, 10. marca. — Britski uradniki so danes namignili, da bi radi videli, ako bi Amerika odpravila svoje čete iz Nemčije, kajti ameriško vojaštvo v Coblenu jim je samo v napotje. Zdi se, da so Francozi enakega mnenja.

Duesseldorf, Nemčija, 10. marca. — General Dogoutte, poveljnik francoskih čet v tem okoliščju, je proklamiral obsedno stanje. Vsem gradbenim in kolektivnim dvoranam so zaprte; skupaj se izhaja pod cenzuro. V Duesseldorfu se nahaja 7000 zavezniških vojakov.

Berlin, 10. marca. — Diplomatski stiki so začasno pretrgani med Nemčijo in Francijo, Anglijo ter Belgijo. Nemški poslaniki v teh državah so se vrnili v Berlin. Poslanik v Rimu pa ni bil pozvan domov, kar je zelo značilno. Iz Londona poročajo, da je diplomatski konflikt med Italijo in ostalimi zavezniški vedno ostrojši.

Snoči se je vrnil zunanji minister dr. Simons iz Londona v Berlin. Bilo so demonstracije nacionalnebov na kolodvoru; demonstracije so priredili Simonsu velike ovacije, ker je zavrgel ententni ultimati. General Galtwitz je včeraj izjavil, da Nemci čutijo veliko zadoščenje, ker Američani ne pomagajo ententi. Dalje je rekel, da je sedanje delo entente logična posledica Wilsonovega izdajstva ameriškega ljudstva.

Zavezniški so dosegli a novo invazijo nemškega ozemlja to, da vsi politični elementi v Nemčiji podpirajo stališče vlade glede odškodnine. In kakor je vlada obču Kappove protivrednotje pred enim letom gledala na delavstvo kot svojega rošitelja, tako gleda tudi danes. Vsi vodilni krogi čakajo na korak nemškega organiziranega delavstva.

Govori se o generalni stavki po vsej Nemčiji in o starih a premogovni in železarski industrij v Ruhru. Ententni oblastniki bi ne mogli prisiliti nemških rudarjev, da kopljejo premog, ki ga mora dajati Nemčija Franciji po versalski pogodbi, in rezultat bi bil paraliziranje francoskih industrij. Glavni tajnik zveze nemških strokovnih uni, Grassmann, je sklical konferenco zastopnikov vseh uni, ki bodo razpravljali o novi akciji. Delavci postlejo protest na delavski organizacije v drugih državah in tudi Ameriški delavski federaciji proti okupiranju nemškega teritorija.

Komunisti, ki tudi podpirajo stališče vlade proti ententi, priporočajo, da se Nemčija takoj združi s sovjetsko Rusijo. Celo zmerni socialisti, ki niso doslej hoteli ničesar slišeti o delavski diktaturi, se zdaj mnenja, da ententa peha (Dalje na 3. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vrnejo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oglepaju n. pr. (Februarij 28-29) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem časovno potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustari list.

DVOJNA MERA.

Res je, da slikajo pravico kot damo z zavezanimi očmi, v eni roki s tehtnico in v drugi z mečem. Sliko razlagajo tako, da je pravica nepristranska, ona ne gleda na desno ne levo, ampak deli le pravico, pa če pride prednjo siromak v oguljenem jopču ali pa denarni mogotee v fraku in cilindru. Kdor sodi, da slepa dama res ne vidi, kdo stoji prednjo, je v veliki zmoti.

V Kansasu imajo postavbo, ki pravi, da nihče ne sme omejiti produkcije najvažnejših življenjskih potrebščin, če ni bila zadeva predložena industrijalnemu sodišču in če to sodišče ni izreklo, da se produkcija lahko omeji. Besedilo postavbe je tako sestavljeno, da ne prizna nobene izjeme za podjetnike.

V Kansasu pridelajo veliko pšenice vsako leto. V Topeki so veliki mlini, v katerih producirajo moko. Ko je pričela padati cena pšenice, so bogati mlinarji ustavili delo v mlinih, da ne pade cena moki. Delavci v mlinih so se pritožili na industrijalno sodišče, ki je na to pritožbo poklicalo mlinarje predse. In ko so mlinarji povedali svoje želje pred sodiščem, je sodišče razsodilo, da javno zdravje ni v nevarnosti, čeprav so mlinarji omejili produkcijo moke. Zgodilo se ni mlinarjem nič žalega, čeprav so delavci apelirali proti omejitvi produkcije moke.

Znano je, da je produkcija premoga že tudi omejena. Tudi premogova skladišča v državi so dobro založena s premogom. Sodeč s tega vidika, bo vsak inteligenčen človek rekel, če ni kaznjivo dejanje, ako mlinarji omeje produkcijo moke z odpuščanjem delavcev, ni kaznjivo, če rudarji omeje produkcijo premoga s stavko. Inteligent, ki sodi tako, sodi sicer pravilno, ker so njegovi sklepi logični, po sodbi sodnika Currana in industrijalnega sodišča, je pa sodba inteligenta napačna, kar dokazuje dogodek, ki se je odigral v Kansasu.

Rudarju Karlu Mišmašu ni hotela Mackie Fuel kompanija izplačati mezde, ki mu jo je skupni odbor rudarjev in premogovniških podjetnikov (skupno razsodišče) priznal že pred dve leti. Posledica tega obojavitelja od strani kompanije je bila, da so bili rudarji v dveh rudnikih omenjene kompanije pozvani na stavko.

Howata, predsednika 14. rudarskega distrikta, in druge člane niso gnali pred industrijalno sodišče, ki ima nalogo zabraniti stavke, ampak pozvan je bil pred okrajnega sodnika Currana, ker se je industrijalno sodišče obrnilo na tega sodnika, da naj izda nekakšno sodnijsko prepoved, ki prepoveduje stavke. Sodnik Curran je obsodil Howata in člane eksekutive na eno leto zavora.

Kasneje se je zadeva Karla Mišmaša reševala pred industrijalnim sodiščem, ki je razsodilo, da mora kompanija plačati Karlu Mišmašu \$187.04 in šest od sto obresti od dneva, ko je postal star devetnajst let, kar skupaj znaša \$220.42. S to razsodbo je industrijalno sodišče takorekoč potrdilo, da so Howat in člani eksekutive ravnavali popolnoma pravilno, ker so pozvali rudarje na stavko zaradi pridržane mezde. Kljub temu pa sodnik Curran ni svoje sodbe razveljavil, ampak Howat in tovariši so morali apelirati proti nji.

Industrijalno sodišče je izreklo, da mlinarji niso kršili industrijalne postavbe, ker so omejili produkcijo. Ko so rudarji zastavkali, so takoj proglasili, da so Howat in člani eksekutive kršili industrijalno postavbo in sodnik Curran je prisodil vsakemu eno leto zavora, ker so kršili sodnijsko prepoved, ki je bila izrečena na željo industrijalnega sodišča. Kasneje je pa ravnoisto industrijalno sodišče priznalo, da je bila Mišmašu po krivici pridržana njegova meza.

Ali dama z zavezanimi očmi vidi, kdo stoji pred njo?

Res je, da so Howat in člani eksekutive vložili priziv proti obsodbi po sodniku Curranu. Najbliž ne bodo tudi nikdar sedeli en dan v zaporu, ker je postavba protistavna. Ali taka delitev pravice vzame pri ljudstvu še tisto spoštovanje do pravice, ki ga je imelo, če ljudstvo vidi, kako se ravna z bogatimi mlinarji in revnimi rudarji.

DOPISI.

K odmevom na Franc Majcenovo pismo.

Čital sem v Prosveti pismo gosp. Majcena. Čital sem dopise rojakov, ki jih je izzvalo to pismo. Čital sem tudi pismo, ki ga je poslal nekdo iz Amerike v obsegu 24 na pisni strani spisanimi strani.

Z nametom, da pribranim listu Prosveta prebrskati nekaj sliko, ki kaže, da je vsaki čas, ki ga potratijo se gosp. Majcenu popolnoma zgubljeni čas, ker za človeka, kakor je gosp. Majcen po mojem mnenju ni več odpomoči, da se bi mogel rešiti kot človek "gofote bolezn". Katera, — kakor je razvidno iz njegovih listnih pism — prihaja iz zadnji štadi svojega razvoja. Da ne ostanem dolžan dokazovanju navedenim, tistim, ter da bodo rojaki in čitatelji Prosvete iz Amerike imeli jasen dokaz, kakšna je duša gofote inteligence v stari domovini, hočem tu navesti par stavkov kot vzornih "evetk" iz originalnega pisma, katero je bilo pisano v prostorih tajništva Jugoslovanske demokratske stranke in katerega avtor je g. F. Majcen sam, kot tajnik JDS v Ljubljani.

Torej, rojaki imajte usmiljenje. — Gosp. Majcen pise med mnogimi aličnimi takimi stavki: — "Le povejmo odraslim samim sebi, da smo bili Slovenci ne samo majhen, ampak tudi zelo klavnen, smeten narod. — Pravi Jugoslovenci mora žetiti, da Slovenci v rosnici izgine in to čimprej. — Za svojo osebo Ti pripomni, da si toliko, da mi je ljubša monarhija, v kateri mi mladik kar črnce iz Afrike, kakor pa republika. — Recem Ti odkrito, da bi rad slovensko pakajo v rosnici obgneti in ji pljunil v obraz. — V Avstriji je ta vrag sloven, ki sel v vojno (tu ima v misli priprosto slovensko ljudstvo sploh). — Prav se nam je godilo, saj smo jim ležli v —. — V Jugoslaviji je preveč svobode. — Vaska baraba neovirano robanti proti vladni, predstavlja država in sramoti kralja. — V govorcih delu pisma na 106. strani JDS doslovno tole: — Da bi bil za človeško družbo ravno toliko vreden človek, ki ne zna drugega, kakor viliti kramp, jesti in piti, ležati in se k-i. —

Poslednega komentarija k temu zadnjemu odstavku ne bom pisal, napravi si ga javnost naj sama. Želel bi pa pripomniti, da, ako imajo v stari domovini še dosti takih vzor-inteligentov kalibra a in Majcen in še več takšnih političnih strankinskih tajnikov v buržuaznih protidelaških strankah, potem nam to lahko daje vzelo upanje, da mi več daleč čas, ko bo ta čedna družba usodnega. —

Poslednega komentarija k temu zadnjemu odstavku ne bom pisal, napravi si ga javnost naj sama. Želel bi pa pripomniti, da, ako imajo v stari domovini še dosti takih vzor-inteligentov kalibra a in Majcen in še več takšnih političnih strankinskih tajnikov v buržuaznih protidelaških strankah, potem nam to lahko daje vzelo upanje, da mi več daleč čas, ko bo ta čedna družba usodnega. —

Vem, da bom z objavo navedenih "evetk" starokrajnega izburžuaznega vzor-gospoda inteligenta vse zavedne rojake in vse štene Slovence nehoti razžaljal. Priporočam bi pa od svoje strani, da rojaki in čitatelji ostanejo kljub temu mirni.

Marsikateri dolar smo že mi ameriški Slovenci živorevali v dolge narode in druge, namene! Ali se mogoče ne zdi tudi popolnopravno, da bi se Majcenu — seveda ne zbog njegove, temveč iz zgolj človečanske namiljenosti — pomagali na kakšen način rešiti in ga odpraviti njegove opasne bolezni, če tudi bi nas taka težka stvar precej vrgla, saj vendar lahko upamo, da nam bodo bogovi za to hvaležni. Ne priporočam bi, da se ga, akusa, zdraviti po njemu najljubšem načinu, to je s bikovko in puščanjem s kramponi, tudi ne po načinu tistega grškega zdravilnika, ki je svetoval naj se bolniku odstrani glava, da ga ne bo več bolela, kar bi bila takšna metoda zdravljenja menda tudi v svobodni Jugoslaviji nelegalna, kvejemu če bi se avstrijski kakeš liberalni strokovnjak Majcenove "glife". Vsekakor pa bi bilo najino potrebno da se najbavi za navedenega gospoda kar najboljši zdravilci, — psihiater, kateremu bi bilo leleti, da se mu posreči na priporočenem pacientu doseči popolni uspeh pri zdravljenju, če tudi bi bilo potrebno najmanj okrajnega mrskega "tusa" na dan, ker nikdo nemore biti toliko hudoben, da bi lelet

takotemu gojitelju, kakor je avtor zgoraj omenil stavkov, da bi komeno moral obdeli kakšno njegovo bres, rojake, ker, sicer, s tem bila nejluba, prizadeta tudi JDS, kar pa prav vnet in vje vreden zagovornik je — samonazivajoči se "junakom" g. Majcen. —

Dopisnik.

Is Barbarbona, O. — Socijalistični nauki! — Te besede slišimo dan za dnem. Kaj pa so pravzaprav te besede, katere govorijo ljudje tako prestraženo.

Ako hočemo prebrskati nekaj zgodovino, tedaj bomo našli, da se prav lahko dajo primerjati socijalistični nauki z nauki, katere je učil Kristus. Kristus je n. pr. učil — dajte Bogu, kar je božjega, ljudstvu kar je ljudskega. In ako premislimo natanjko, ta nauk in sedanjost družbo, tedaj zgovorimo, da prava Kristusova vera ne eksistira več. Nasa sedanja duhovščina jo je zavrgla že davno, kajti zaveda se prav dobro, ako bi učila pravo Kristusovo vero, tedaj bi morali prejeti naši škriči in duhovniki že zavbo za kramp in lopasto. Ker pa vsem tem gospodom kmrdi delo, zatorej se je oprijela druge vere, katero bi lahko imenovali krivo vero, kateri je naklonjen tudi velekapital. In tako se lahko slepi ljudstvo.

Ako se ne motim je John D. Rockefeller svetovni denarni kralj. Njegovo bogastvo, ako se ne motim, preesga vsoto petih milijard dolarjev (Gosh, pečarji!) In kaj si mislite o njem, ker je tako dobra duša, da daruje kar po cele milijone razliknim dobrodelnim zavodom? In kakše "vrste" on sploh daruje te "vrste" vsote? Največ — da, skoro bi rekel — vse svoto daruje raznim verskim sektam in podobnim zavodom, ki so ustanovljeni edino v ta namen, da vcepilujejo ljudstvu pasjo pokorščino in hinavščino ter škrijo sovražnost do svojega bližnjega. Zakaj ne da ljudstvu, kar je ljudskega. Čemu potem Kristusova vera? In ali naj mi mar mislimo, da je to dar, kar daruje velepodjelnik raznim cerkvenim ustanovam?

Ne prijatelj, to ni noben dar, nego nadatna vložitve gotovga kapitala, da z njimi dobi še nadaljnie milijone, sicer bi selekcijski John D. Rockefeller stoji z eno nogo že v grobu, toda on ve, da ga bo nasledil njegov sin, in ko pade, mora skriveti, da bo njegov sin dobro presrečben.

Ako bi sedanja duhovščina učila pravo Kristusovo vero, in ne potvorenje, tedaj bi mogla učiti lačne nasititi, žejne napojiti, nagolobčiti in ljudem brez stitve dati stanovanje. Toda ali to učijo? Seveda, v kolikor ji nji sami pomagajo, in kjer ima potem sama dobiček. Toda v drugih slučajih ne. In ko bi v resnici učila to, bi sedaj ne bilo toliko tisoč in tisoč delavcev brez dela in jela, bi ne pomislilo toliko bednih otrok vseh pomaničevstva sveta. Seveda bi za se za ljudi v drugih deželah, v tej deželi, pa ne vidi revščine in bede ter splošne mizerije. Čemu vendar? Velekapital išče svojih dohodkov v inozemstvu, rad tega se mora tamonjstva ljudstva najprej pripraviti na to.

Da vse, kar danes nečijo je samo plašč, pod katerim je prikrito samo izkoriščanje ljudstva in ničesar drugega, rad tega pa tu di izgubljajo vera tla pod nogami in ne javkajo zastoji, da vera propada. Saj mora, ker je že zdavnej obojena na pogin. —

Francos Boh.

Willard, W. — Človek, ki z odprtimi očmi ne vidi nič, ni tudi nič vreden. In človek, ki ima posluš, pa ne sliši, kaj se danes godi po svetu, je le nazadnjak.

Tudi jaz sem bil svoje čase med onimi, ki niso nič vedeli, ničesar slišali, toraj med nazadnjaki, toda kmalo sem spregledal. Sicer pa ni bilo čudo, ako je bil človek pred več leti med onimi, ki so vse verovali, kar so razpodi tajnostne a priznice poudarjali in storili, kar so veleli, ker je bilo zelo težko najti naravnega človeka. Če je bil pa kateri naprednejši pa ni imel raztirati med svojimi znanci in prijatelji, ker je bil v nevarnosti, da ga vladajoča klika tako pristopi pri dražbi, da ni varen pred njo.

Toda danes je pa drugače v tem ožrtu. Kamorkoli peides, povsod najdemo tudi napredne ljudi. In za to se moramo zahvaliti največ naprednim listom, ki širijo napredne ideje med ljudstvo.

Za napredek med Američani Slovenci se pa moramo prvi vtaj zahvaliti našemu edinemu slovenskemu pravemu delavskemu listu "Prosveta". Kdor je prišel med rojake, preden je prišel Prosveta izhajati in kdor gre sedaj med iste rojake, ne bo mogel verjeti, da je nastala takaka sprememba. Ni čudno, da so nasprotniki tako jezni na "Prosveto" in rujejo z vsemi mogočimi sredstvi proti temu listu, čejuje rojake pod raznimi pretekami, sprevidijo namreč, da čim bolj se širi Prosveta med ameriškim rojaki, tem bolj sami izgubljajo tla pod nogami in stveilo njih pristave je vedno manjše.

Ako sem nagovarjal tega ali onega prijatelja ali znanca, da naj naroči list Prosveta, so mi nekateri rekli, da je predrag list, plačati pet dolarjev na leto. Toda moje mnenje o tem je, da bi ne bil predrag, ako bi stal en di pet in dvajset dolarjev na leto. Ako bi bil jaz stjal ta list pred pet in dvajsetimi leti, bi bil na veliko boljsem stališču kot sem pa, ker bi ne nosil denarja v cerkev, od katere nima nihče drugi koristi, kot samo duhovni in naši izkoriščevalci. In ko bi imeli Slovenci pred pet in dvajsetimi leti tak list, bi bilo kar tisoče drugih istotako na boljsem, ker bi pelhranili ameriški dolar. Od česa ima delavcih in kmetov več koristi, od dobrih in podučnih časnikov in knjig, ali od cerkve? In koga je treba bolj opozoriti, domne črtnike, ki pišejo v resnici v podučenem duhu, ali cerkve, katerih namen je držati priprosto ljudstvo v temi in ga slepiti, da ne spregleda in da se ne opravi svojih izkoriščevalcev. Moje mnenje je, da so dobri časniki in knjige narode stokrat več na izobražbo ljudstva kot na zavede in vse cerkve. In rad tega moramo tudi podpirati dobro delavsko časopisje in ga pazno čitati. Kdo pa nasprotuje najbolj delavskemu časopisju? Ali ne naši nasprotniki? Naši izkoriščevalci? Kdo najbolj podpira cerkve in razne vere? Ali ne naši nasprotniki in izkoriščevalci? To premislimo, in potem pa delajmo tako, kot nam veleajo naši interesi.

Tako n. pr. tukaj na Willardu smo vsi tiati, ki smo naroeni na list Prosveta vsako leto za 25 dolarjev na boljšem, ker ne znošimo g. Novaku tega denarja, ki ker dobro vemo, da ga sami lahko potrošimo za veliko bolj koristne stvari, kot je pa cerkev. Če pa gospod Novak ne more shajati, naj pa gre delati, kot moramo drugi, za kako polsko delo bo že dober in delo tudi lahko dobi, če le hoče. Bo vsaj enkrat naredil kako dobro delo za človeško družbo in se bo lahko ponašal, da služi krah s svojimi rokami in za človeško družbo kot koristnim delom.

Kakor vidim, se pogovarjati tukajanje deca, tudi ni preveč zadovoljivo z gospodom Novakom in posebno ne, ker morajo hoditi k spovedi in v cerkev, ker so najhote spoznali, da je to neumnost, in da jim nič ne koristi. Ali ne pravi človeški preročnik: "Jejer več kot kura ve". O, ko bi pa g. Novak pripravil vsakemu, kdor pride k spovedi dober zajutrek, potem bi pa je bilo drugače. Potem bi bili vsi vneti za cerkev in spoved. Tako pa ne vem kako bo, ako pojde tako naprej.

Nekaj je pa g. Novak le dobrega storil za tukajanje naseljeno, odkar je tukaj. Namreč a svojim delovanjem v tukajni fari je zelo razširil socijalistično idejo, govorio da ni prišakoval tega. Pri predzadnjih predsedniških volitvah je bilo tukaj odanih za socijalistično stranko samo sedem glasov. Pri zadnjih pa 47. In kaj to pomeni? —

mar.

ZANIMIVA DEBATA O TEŽOVNIKU STIKU Z RUSSJO. New York, N. Y. — Dne 27. marea se v Carnegievi dvorani zamijava debata o predmetu "Ali naj vlada Združenih držav spremeni svojo politiko napram Rusiji?" Senator Joseph Francis iz Marylanda bo položil vprašanje, senator King iz Idaho, države mormoncev, bo pa oporil proti vračanju.

Senator France je že zagovarjal v senatu in javnih shodih, da se odpre trgovina z Rusijo. Senator King je poznan kot odločen nasprotnik otvaritve trgovine z Rusijo.

Petrograd je dvakrat padel zadnji teden. Moskva pa enkrat. Strašen ropot padca je bilo slišati v New Yorku in Chicagu. Mi, tepci, smo pa mislili, da padajo cene. — Prav nam je!

METEORITI.

Zadnji teden so boljševiki zopet sežgali zamorec na grnadi. Vrag jih — da, da, če lahko dohimo sneg in burjo. Mare je navadno potuhnjjen mesec.

Najlepše je, če si človek zabije v glavo, da letos pride največja prosperiteta za business, kakršne še ni videl svet.

Blagor jim, ki mirno spe in nanjajo...

Zvezdizenani pravijo, da se je priklafil nov komet na naše nebo. Tudi mi pravimo tako, a tem pa ne mislimo na najnovejšega eksponenta krščanskega socializma.

"Duhovnik je postavljen za ljudstvo od Boga", pravi Karimär v dvajsetem stoletju v trdni veri, da živijo petnajstem stoletju.

Stanovaleci v velikih apartamentnih hišah so se organizirali in napovedali boj hšim gospodarjem, ki odirajo prve z visoko stanarino.

Posestniki hiš so pa zagnali krik: boljševizem!

There you are.

Železniški knezi pravijo, da je za veliko nesrečo v Portorju, kjer sta se dva vlaka zdrobila v koliziji in zmrleka blizo 50 človeških življenj, odgovoren strojevodja, ki je seveda tudi mrtev.

Najlepše! Zakaj ne bi bil mrtvi strojevodja kriv! Ali sploh more zdaj tajiti, da ni kriv!!

Mesarska dinastija Swift & Co. naznanja javnosti, da je pokupila kovoje mrhovine po 10 do 15 centov funt in jo prodala konzumentom po 12 centov. To pomeni, kje je naš dobiček! — Bog poplačaj dobro delo mesarski dinastiji. Bog poplačaj! Kdo drugi more poplačati?

Rusija iz leta 1917. bo že poravnala vprašanje meje s svojimi sosedi. — William G. McAdoo.

Juh, otroci, ali vam mika sankanje po lanskem snegu?

Črnočrni se napočelati v peklenko vojno s Rhom.

Sedemnajstletni fant je oropal banko za 772.000 dolarjev. Ako mi Bog da srečo, lahko postane se predsednik trasta ali pa visok diplomatski poslanec. Kapitalistični sistem potrebuje takih talentov.

Prav je Gompersu! Kapitalistične trombe pravijo, da je njegova rezolucija za omejitve sodnijskih prepovedi proti delavcem — nedemokratska in protiameriška. Ali ne ve Gompers, da je on demokrat in Američan? Tega dela se naj drži, ne pa drezati v sveto skrinjo "profitske zaveze. Prav, prav!

Dnevna vest: Jeklarski strust je izmolzel iz vlade eno milijardo dobička tekmo vojne.

To je grda laž! Kaj takega se ne godi v Ameriki, temveč samo v Rusiji.

Blagorodni in vlečenjeni gospodje razbojnikji imajo zopet konferenco v Londonu. Kje bo prihodnja konferenca, danes še ne vemo.

Vsi delavci dobe zdaj povedano plačo, skrašan delavnik, priznanje organizacije in drugo, kar si požeje. Zakaj ne, saj je Harding predsednik.

Z Gompersove gore Sinaj je zadnji teden zagrmelo: "Ameriško delavstvo mora za vsako cenno ohraniti tisto svobodo in tiste svobodščine, ki tvore ameriško demokracijo.

Kaj, kaj, kaj, kaj, kaj, pa pomemijo te besede!

Sveti možje v Londonu in Parizu so slovesno sklenili, zapisali in oznanili, da mora Abraham zaklati svojega sina Izaka in ga darovati v čast in slavo božjo, ako hoče priti v kapitalistična nebeša.

Petrograd je dvakrat padel zadnji teden. Moskva pa enkrat. Strašen ropot padca je bilo slišati v New Yorku in Chicagu. Mi, tepci, smo pa mislili, da padajo cene. — Prav nam je!

ZDAJ GOVORE KLAVNIŠKI DELAVCI

Apelirali so na predsednika Hardinga.

Omaha, Neb. — Zastopniki slovenskih klavniških delavcev, ki obžalujejo hujši svobodni trgovanje, so apelirali na predsednika Hardinga, da intervencira v tej krizi, ki so jo povzročili mesarski trusterji. Znižanje mezd in podaljšanje delavnika na svojo pest in ne da bi sli s svojo zahtevo pred sodnika Alshulerja, kateri je bil od klavniških delavcev in mesarskih podjetnikov priznan razsodnikom v vseh sporih zadevah.

Pooblaščen je bil Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, da gre v teku dneva k predsedniku in mu predloži zadevo klavniških delavcev.

Zastopniki klavniških delavcev so se izrekli za stanko. Da jim pa nihče ne more očitati, da so postopali netaktno in da niso podali vseh korakov za odvrnitev stavke in da se spor mirnim potom poravnava, so se obrnili na predsednika Hardinga za intervencijo. Na zborovanju so navzgor tudi zastopniki mesarskih pomočnikov. Ta organizacija šteje tudi okoli sto tisoč članov. Z drugimi besedami to pomeni, da je na zborovanju zastopana vsa mesna industrija, ali več ko dve sto tisoč organiziranih delavcev, ki delajo v mesni industriji. In če pride do stavke, ne bo počivalo delo le v klavnicah, ampak tudi v mesnicah na bo delavcev, ki bodo sekali in prodajali meso konzumentom. Iz tega si lahko vsa kolo napravi sliko, kaj sledi, ne bodo mesarski kralji, ki so nagražili milijone v vojnem času, vztrajali v svoji trmi in ne bodo hoteli svoje zahteve predložiti razsodniku.

Priznava, ki je bila odposlana predsedniku Hardinga, je sestavljena zelo taktno. V brzojavah spominjajo predsednika Hardinga tudi na njegove besede v njegovem vstopnem govoru, "da je boljše predložiti industrijske spore najprej konferenci, da se igravajo, kot da se predložijo konferenci po konfliktu in trpljenju."

MESARSKI KRALJI DEMENTIRAJO.

Chicago, Ill. — Voditelji klavniških delavcev so izjavili, da bi mesarski kralji radi videli, če izbruhne stavka klavniških delavcev in da traja šla dva meseca, da izprazni svoje ledenice in hladne shrambe, ki so zvrhane z mesom, in prodajo to meso po visokih cenah.

Udarec je zadel v črno, kajti takoj se je oglasil J. Ogden Armour kot glasil mesarskih magnatov in povedal, da meso, ki ga uživa ameriško ljudstvo, ne prihaja iz hladnih shramb in ledenic. Sklepe se na vladno poročilo za marec, ki pokazuje, da je v hladnih shrambah dve sto petdeset milijonov funtov mesa, masti itd. K temu pa dodaja, da devetdeset odstotkov klavniških delavcev razume, da se mora medta zhižati.

Upton Sinclair pripoveduje v svojem "Džunglu" nekaj druge hladnih shrambah, kot Armour. Odnosno je tudi, da Armour ve, koliko odstotkov delavcev je zadovoljno z znižanjem mezd, ker ni šel od delavca do delavca in tudi na delavske shode ni prihajal, da se prepriča o miljenju delavcev.

VELIK TOVARNI PARNIK NA PEČINAH.

Kennebunkport, Me. — Veliki tovarni parnik "Wantby" je pri Walkers Pointu nasel na klet. Kapitan je v megli izgubil pot. Mliti je, da plove proti astji reke Kennebec, pa je plul proti kletu. Parnik je priplul sem iz Amerije, da naloži pšenico za Italijo.

LADJA, NALOŽENA Z ŽGANJEM, ZARJENA.

Seattle, Wash. — Patruljna ladja je toliko časa lovila motorno ladjo "Night Owl," da je mošče spoznalo, da je najbolj, ako misle na obrežju, da mostvo lahko ubeži. To se je izvršilo. In ko je patruljna ladja dospela do nje, je bilo mostvo že na suhem, na ladjo so pa našli sto deset zabojer žganja, ki je bilo naložen v Kaniadi.

Hajtičani zahtevajo svobodo.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Otočanska republika Haiti je poslala deputacijo v Washington, ki predloži predsedniku Hardingu prošnjo, da nova vlada in kongres izpolni obljube, ki sta jih izrekli pred volitvami glede razmer na Haitiju. Deputacija, ki predstavlja vse napredne elemente na Haitiju, ima mnogo glavnih predstavnikov, državni department in senatni odbor so znanje zadeve in predložili sledeče zahteve: odprava obsednega stanja in ameriških sodišč; reorganiziranje haitijske milice in policije in ameriški pomorščaki naj izpraznijo otok; odprava pogodb, katero so izsilile ameriške čete leta 1915; da se ukliče ustavodajna skupščina, ki sprejme novo ustavo in katero ratificira ljudstvo.

Otok Haiti je že od leta 1915, pod strahovladno ameriških pomorščakov, ki so v tem času pobili približno 2000 domačinov.

Irei vračujejo.

Dublin, 10. marca. — Zadnji torek ponoči so se v Dublinu pojavili lepaki z naznanilom, da bo vsak vojak in policist ustrežen, ki se pokaže po deseti uri zvečer na ulici. "Irška republikanska armada" je podpisana na lepakih.

V. Thuridus so Irei ubili dva vojaka zaradi vohunstva. V Augnaloyn sta bila najdena dva mrtva moža v gozdu, ki sta imela na sebi listek z napisom: "Sovražnikov informant, usmrčen od irskih republikanov." V Kendryu so našli dečka, ki je bil privezan k plotu. Na sedlu je imel listek z napisom: "Premlad za usmrčenje; drži jezik za zobmi!"

RAD BI IZVEDEL ZA

mojega brata Johna Burkelja, bil je v ruskem tujstvu, dobil sem pismo od očeta iz stare domovine, da se nahaja moj brat John Burkelja nekje v Združenih državah. Torej uljudno prosim cenjene rojake ako kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, za kar se že vnaprej lepo zahvalim, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na naslov: John Burkelja, P. O. Box 744, Red Lodge, Mont. (Advertisement) Mare 9, 10, 11

POOBLASTILA

delo MATIJA SKENDER. Je 12 let na rojake po cel Ameriki. On že mora vedeti, kako se pooblastila izdelujejo. Pili mu in resnično svojo zadevo, pa ti bo naredil vse pravilno, da ti ne bo mogode grunt prodan s nepravilnim pooblastilom.

BAKRENE KOTLE

BAKRENE KOTLE izdelane iz najfinjšega bakra v velikosti za 4 galone po \$15.00; 6 galonov za \$20.00; 8 galonov za \$25.00 in 10 galonov za \$35.00 P. O. B. New York. (Vi plačate pošiljatsvo stroške). Pošljite denar s naročilom. Istotako pošljemo tudi posodo za žitjenje.

VICTORIA SUPPLY CO., 664 Martin Blvd., New York, N. Y.

ČENJE ZA DENARNE POŠILJATVE.

Zaradi pogostega menjavanja kurza je nemogoče postaviti stalnih cen za denarne pošiljate. Poleg tega je zaradi oddaljenosti med nami in "Prosveto" nemogoče imeti v listu cene za isti dan kakor kake list. Zato bomo navajali cene za dan nastaj.

V Jugoslavijo pošljemo za:

\$ 2.00	K 260
5.00	K 650
10.00	K 1,300
20.00	K 2,625
50.00	K 6,560
74.00	K10,000
370.00	K50,000
740.00	K100,000

Za slučaj, da hoče kdo poslati denar v dinarjih, naj računa 4 krome za en dinar.

V Italijo pošljemo za:

\$ 5.00	120 lir
10.00	245 lir
20.00	500 lir
30.00	1,000 lir
195.00	5,000 lir
388.00	10,000 lir

Denar naj se pošlje po poštinih money-orderih ali po bančnih dražljih ali Express čekih ali v registriranih pisnih na:

ZAKRAJČEK & ČENAR, 70-8th Ave., New York City

ORSEDNO STANJE V OKUPIRANEM OZEMLJU.

(Nadaljevanje s 1. strani.) Nemčijo v boljševizem, ki bo navedenju neizogibni in edina pot iz angleško-francoskega tlačanstva.

London, 10. marca. — Francoski ministrski predsednik Briand je izjavil večeraj na konferenci vrhovnega zavezniškega sveta, da Francija nima namena, stalno držati ali anektirati zasedene nemške pokrajine na Porenjskem. Francija — je rekel — hoče le prisiliti Nemčijo, da izpolni pogodbo.

Briandova izjava je sledila vrharni razpravi, katero je sprožil grof Sforza, italijanski zunanji minister, ki je ostro protestiral proti okupiranju nemških mest. Sforza je dejal, da je zasedba nemškega teritorija nepostavna, ker ententa nima pravice storiti kaj takega pred 1. majem, ko zapade prvi plačilni obrok nemške odškodnine.

DELO IŠČE

v mesarski stroki popolnoma izkušen slovenski mesar in želi dobiti delo v mesnici. Službo lahko sprejemem takoj. Pišite za pojasnila in ponudbe na naslov: P. O. 5239 Butler St., Pittsburgh, Pa. (Advert.)

Farma na prodaj, 160 akrov,

tri milje od tlakane ceste, 6 milj od železnice, 2 milje do šole, zraven dveh drugih Slovencev, lega je popolnoma ravna in del nekoliko opet, polopaja so nekoliko zapuščena, ampak še dobra za rabo več let, hiša ima 8 nob, štala za 40 glav govejo živine in 5 konj, košnja za 400 kokoši, a farma se dobi 2 konja, 13 krav, 14 telc, 2 bika, 4 teleta, 18 pračičev, 125 kokoši, vse orodje kar ga je na farmi. Cena vsemu skupaj \$5700, takoj je plačati \$2500. Drugo se izve iz cenika številka 27. Pišite ponj takoj na naslov: John Sulich, Farm Agency, 6515 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

KAKO SE UČITI ANGLEŠKO.

Vamita v roko angleško knjigo ali časopis, beležnico (note book) in Angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Karm. Vanko nemarno besede poslušite v besednjaku, kako se izgovarja in kaj pomeni, napišite nemarna besede v beležnico in jih večkrat pomorite. V par mesecih boste imeli lep zbirnik angleških besed, katerih bi ne dali za sto dolarjev. Jezenaki in simski mačari se kot zaladli na učenje. Vse slovenske hiše bi morale imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. KERN, 600 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Cena besednjaka je \$5 s poštnino: vred. Istotak lahko naročite za \$1.25 Zemanove posmi, ki vam bodo poslali.

Oblekepo \$32.50

Izdelane po po vaši meri in cenje kot izgotovljene v trgovinah.

Čistim, likam in popravljam obleke po najnižji ceni. Pridite in se prepričajte. Za obilen obisk se vam priporoča

FRANK ERZNOZNIK, krojač, Frontenac, Kans.

Zanesljivo in hitro

pokrobnja denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Rejaki, poslužite se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Za cene denarju glejte list "Glas Naroda"

Za FRANK SAKSER STATE BANK, Frank Sakser, predsednik.

Severova zdravila vzdržujejo

izčisti svojo kri.

Seja potrebujete splošno zdravilo. Kot posledica zimskega obolenja, ko je dojav po večini zaprt v sobi in mu manjka svežega zraka in gibanja — postane vaš sistem okoren, prava naprava in boje več ali manj neobičajni.

Severa's Blodal

(prej Severov Kristi) je pravo obnovjevalno zdravilo, ki bo delu blagodejno na izmenjavo vsega sistema, ki ga tako težje. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje kolnih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vsah lekarnah.

W. F. SEVER & CO., 1100 N. 10th St., Minneapolis, Minn.

TRI ČRKE B-O-B.

Tiše zadovoljni odjemalci pravijo: "Vas izdelane mleko pijejo s 3-črke B-O-B. BOB daje sladek okus in barvo vašim piškotom, kot"

Kam, Brinjavce, Torkanji, Silivoce, Znanje, Kinezi in Miralovce. Počistite se s piškotom BOB za dan. Če je samo 11.50 zavoj. (Dovolj za en dan štiri zaloge piškot.) V vsaki trgovini najdemo. Kake se spopadajo. Počistite vaše zobe in dan. Počistite denar. Money order ali pa ček.

GLENWOOD PHARMACY, Frank Macenas, 5451 (N) Second Ave., Pittsburgh, Pa.

PRISELJEVANJE V AMERIKO VTEGNE NIJI PREPOVEDANO

Kdor hoče dobiti svojec v Ameriko, naj si da hitro pri meni narediti potrebne listine, tako da ostan v starem kraju dobi dovoljenje od ameriškega konzulata prej kot mogoče.

Za slučaj neuspešnosti ali kakasnosti preženj povrnem denar.

MATIJA SKENDER

Javni notar za Ameriko in stari kraj.

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

GRAMOFONSKKE PLOŠČE

Pišite po novi cenik.

Velika saloga ur in slatins.

Wm. Sitter Co., 5805 Bl. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkoep. 17. junija 1917 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 50. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK: Predsednik Vincenc Celnar, podpredsednik Anton Hnat, Box 140, Conestoga, Pa. gl. tajnik Matthew Turk, tajnik kulturnega odbora Paul Berger, 81. Wagon John Vozarik, upravitelj šolskega odbora.

POKOTNI ODESEK: John Underwood, predsednik, 400 Hay St., Springfield, Ill., Marjan Zelenko, Box 276, Barberton, Ohio, Jos. Radich, Box 423, Smithton, Pa., Frank Spurnak 3800 Front Ave., Cleveland, Ohio, John Ernest, 628 First St., La Salle, Ill.

BOLNIŠKE ODESEK: OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZGODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosio, Box 288, Moon Run, Pa. Anton Radich, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Salar, Box 104, Green, Kans., in Jugoslavci: Lica Kukur, Box 245, Gilbert, Minn., in severnjaci.

Nadzorni odbor: Matt Petrovic, predsednik, 12617 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrosio, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Peter Borich, 5183 S. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor: Vincenc Celnar, John Underwood in Matt Petrovic.

Zdravstveni odbor: Predsednik: Frank Abel, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trédy, Box 181, Lawrence, Pa. Josko Gryn, 248 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Zvon, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI SKLADNIK: Dr. F. J. Kern, 4222 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Josko Zverstich. POZORI! — Korrespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem gradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika se pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z REAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Skladništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vsa prišleka glede posiljanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prišleki na gl. poslojni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 400 Hay Street, Springfield, Ill. Vsi prišleki proti sindikatu glejte se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, naglaš, naročila in spili vse kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

IŠČE SE PARTNERJA

solastnika, kateri naj bi mi pomagali plačati patentne stroške za moje iznajdbe v sledeče dežele: Kanado, Belgijo, Čehoslovakijo, Mehiko, Francijo, Anglijo in Italijo. Za to prepustim solastniku eno četrtinko dohodkov pri prodaji. Thomas Dellmar, P. O. Box 402, Piney Fork, Ohio. (Advertisement) Mare 9—11.

PRODA SE

lepo in dobro ohranjena kuhinjska peč, prav po zmerni, nizki ceni. Oglasite se pri: Mrs. Cameron, 749—80th Ave., West Allis, Wis. (Advert.)

ELDORADO

se rojake na letnih v North Carolini, kjer lahko na enem akru pridete \$1,000 na leto. Tam prodaja firma A. H. KUBIC & CO., Winston, N. C.

NAZNANJAM

vsem rojakom in društvam v Milwaukee, Wis. in okolici, da sem prevzel "SOUTH SIDE TURN HALL" kot lastnik. Se priporočam za poset v služaju veselje in za seje. Postrežba točna in solidna.

FRANK ZAJEC, 471 National Ave., Milwaukee, Wis. Telefon Hanover 250

Največja Slovanska Banka v Ameriki.

V 3 TEDNIH VAM POSLJEMO

Vali denar, ki ste ga namenili za dvojce v stare domovine

in v šestih tednih

boste prejeli lastnoročno podpisano potrdilo od prejemalek denarja.

Denar pošljemo po davčnem listu. Nala banka stoji pod državnim nadzorstvom in lahko nam hitro posreduje svoj denar.

Predajamo vosec listke (Hikarie) za vse parnike, ter vam pripeljemo tudi svojec starega kraja. Izgotavljamo tudi paze (paze) in vse druge kar je potrebno za potovanje iz Amerike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Pišite nam za pojasnila v slovenskem jeziku.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

400 West 25 Street New York, N. Y.

Kapital \$100,000.00 Raz. zaklad \$30,000.00

VELIKA NOČ

se blizu in sedaj je čas, da pošljete denarje, pomej vašim sorodnikom

NAŠA POSLUŽNOST je najtočnejša in naše cene so najnižje, naše izplačevanja denarja najhitrejša.

SIFKARTE PRODAJAMO za vse prave po originalnih cenah.

JAVNA NOTARSKA dela izvršujemo pravilno, točno in pošteno.

PREJEMAMO DENAR na blage in hranilce, ter plačamo do 4% obresti.

Za vsa pojasnila in podrobnosti pišite nam.

AMERICAN UNION BANK, IVAN NEMETJ, predsednik, 10 East 22nd St., NEW YORK CITY, 1897 Second Ave.

Socialistično gibanje na Japonskem.

(Konec.)

Kotoku, ki je bil gotovo glavna oseba v tem revolucionarnem gibanju na Japonskem, ni bil v Tokiju, ko se je pripetilo oni dogodek z rudo zastavo. V mesto je prišel nekaj dni pozneje in je pričel izdajati neko revijo imenovano "Prosta misel". Izšlo so samo tri številke in pozneje je pa vlada zatrla nadaljno izdajanje tega časnika. Toda s tem pa vlada ni ustavila širjenja anarhističnih idej. Kajti voditelji so imeli tajno tiskarno in redno izdajali razne anarhistične publikacije. Likel je tudi prevod Kropotkinovega spisa "Podjarmljenje kruha" (Conquest of Bread), katerega so veliko razdelili tajno po vsej Japonski. In ta prevod je imel ravno ob času, ko je bil progon najhujši in ko je imela vlada nastavljene volune vsespovsod.

Toda čuječnost vladnih organov je pa zelo otekočila razdajo socialistične kakor tudi anarhistične literature in vsaka razdaja je bila zvezana z velikimi nevarnostmi. Toda navdušeni socialisti se niso ustrašili ničesar, akoravno so videli, da se ruši njih stavba, katero so prej sgradili s tolikimi žrtvami, akoravno so videli, da so v vedni nevarnosti, da so aretirani in vrženi v zapor, in so kljub temu vodili propagando in širili ideje socializma brez oziroma na to, kaj jih lahko doleti, najprej so poskušali s tesno organizacijo, da bi organizirani nastopili proti oblasti. Toda kmalo so spoznali, da je to nemogoče, ker se niso mogli shajati še sedaj in ker so bili sestanki prepovedani, in ako so bili sklenjeni, je vlada po svojem dobro organiziranem vojnemstvu svedela za vsak sestanek. Vred tega so sklenili najhuj navdušeni za zadnje sredstvo, katero jim je bilo mogoče in

so sklenili, da se žrtvujejo za svoje ideje. Sklenili so se posluževati istih sredstev, kakor njihovi tovariši v Rusiji, kjer je vlada ista tiranija kot na Japonskem. Toda ta taktika je bila nepravilna in socialistično gibanje ni pridobilo na tem prav nič, veliko je pa vse to škodilo splošnemu delavskemu gibanju. Sodrugi na Japonskem so izgubili svoje najagilnejše voditelje, katerih so zelo pogrešali pozneje.

Mogoče je že nekaterim čitateljem znano, da so japonske oblasti samrile 24. januarja 1911 enajst revolucionarjev, med katerimi je bil tudi Kotoku, in naslednji dan navdušeno anarhistično Kauno Suga. Vsi ti so bili obsojeni v dosmrtno ječo, ki so bili obdolženi istega bombnega napada, ki so pa ali izvršili samomor ali so pa postali blazni vsled razmer, kakorane so vladale v ječah.

Zelo dvomljivo je, ali so te žrtve sploh kaj vedele o kakem bombnem atentatu ali ne pred aretacijo. Toda bo naj že kakorkoli hoče, vlada je sklenila, da popolnoma zatve vsako socialistično in revolucionarno gibanje, in da popolnoma očisti deželo. Zato je pa morala imeti kak izgovor. In našla ga je. Aretirati je pustila vse le kollektivne agitacije socialiste ali revolucionarje in s tem je mislila, da je napravila konec socialističnemu gibanju enkrat za vselej. Edino oni so bili varni pred progono, ki so se nahajali v istem času v ječi, ker o njih vlada vendar ni mogla sumiti, da so bili v kakvi zvezi z bombnim atentatom, katerega so napravili na rane socializma in revolucionarjem.

Vsi znaki so govorili, da je bilo socialistično gibanje ubito. Kajti prepovedano je bilo vse, kar je imelo le kollektivno stika z besedo "socializem". Še celo beseda "socialni" je bila prepovedana.

Tisoče agilitnih delavcev na socialističnem polju je pobegnulo iz dežele, ako so le imeli priliko, tisoče se jih je popolnoma odtegnilo iz javnosti. In resnica, na videz je bilo socialistično gibanje ubito na Japonskem. Da gibanje, ali ideje je nemogoče ubiti.

In ko so prvi časi splošnega preganjanja minili in ko so se vladne oblasti potolažile, se je socialistično gibanje zopet oživilo. Razumno, da zelo skromno, zelo počasi. Marljivoji sodrugi so tudi kmalo potem pričeli zopet izdajati socialistični list, ki je pa izhajal neredno in katerega je pa vlada dovolila izdajati. Ta list je bil zelo skromen in zmiren.

To novo gibanje se je vedno bolj širilo in vse delo je bilo bolj jasno in prozorno, kot je bilo pa prej, ko je prišlo do spora v organizaciji sami. Razumno, da sta se takoj pojavili dve frakciji, namreč politični socializem in socialna demokracija na eni strani in drugi strani zopet sindikalizem in anarhizem. Nekateri Marksisti so sicer poskušali najti srednjo pot med obema frakcijama, toda niso uspeli.

Iz tega je razvideti, da socialistične ideje ni uničila japonska vlada, akoravno se je posluževala vsakovrstnih sredstev. Ostalo je še veliko delavcev na tem polju. Nekateri so že prej izstopili iz organizacije, ker niso hoteli slediti preveč radikalnim težnjam, drugi so se umaknili iz javnosti in delovali med sorodniki, znanci in prijatelji ter širili socialistične ideje, katere so jim bile tako drage. Največ sodrugov se je iz strahu pred oblastmi umaknilo popolnoma iz javnosti, ker so vedeli, da ne morejo s tem ničesar koristiti socializmu, ako so vrženi v zapor in umrečeni, ampak ako ostanejo skriti toliko časa, da se prvi vihar pomiri.

Radikalno gibanje se je pa pričelo širiti, kar nekako samo od sebe brez vsakega organizatoričnega dela. K temu je še veliko pri-

pomoglo tudi to, da se je povrnilo potem, ko je preganjanje prenehalo, veliko japonskih delavcev nazaj, ki so bili prežeti s socialističnimi in revolucionarnimi idejami in katere so pričeli potem razlagati kakor se je že kmalu poljubilo in se niso prav nič brigali za obstoječo organizacijo. In to gibanje se vedno bolj širi, ker so delavei in sploh priprosto ljudstvo spoznali, da je le v socialističnem rešitev vseh tako zelo perečih vprašanj za Japonce.

ZEMLJA NA PRODAJ!

Ako sploh kedar želite postati samostojen gospodar ter želite preskrbeti sebi in svoji družini dobro in brezskrbno bodočnost, je sedaj zadnji čas, da se poslužite izredno ugodne prilike, ki se vam nudi v nakup 40 ali več akrov najbolj rodovitne zemlje, po ceni, z malim naplačilom in na lahka letna odplačila. Ne zamudite te prilike ter pridite ali pa pišite po natančna pojasnila, katere dobite brezplačno in točno.

SANBORN COMPANY,
383 First Ave., Milwaukee, Wis.

DR. JOE V. GRANEK ZDRAVNIK

Uradne ure so: 10:00 zjutraj
do 2:30 popoldne.

848 E. Ohio Street

Telephone Cedar 2388

PITTSBURGH, PA.

Edini strokovnjaki SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pennsylvaniji

Dr. M. Mdojevič
preje vojaški odznak in vojni
odznak zdravnik delalne bolni-
šnice v Gradcu na Slovenskem.

417 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

VABILO

NA VELIKO PLESNO VESELI- CO Z IGRO "KMET HEROD".

ali "Gorje mu, ki pride dijakom v roke", — burka s petjem v dveh dejanjih. To zabavo z igro priredi **Slovenski delavski dom v Max-hom-Johnstown, Pa., dne 3. aprila 1921.** Najljubneje vabimo vse rojake in rojakinje z domače in bližnje okolice, da se udeležijo polnoštevno te prireditve. Pričetek veselice točno ob sedmih zvečer. Za vse potrebno bode preskrbel zato izvoljeni odbor. Torej se vam že vnaprej najprijazneje zahvaljujemo za obilen posest. Vstopni- na za moške 50c, za ženske pa le 15c. Ujudo vabi — **Direktorij!**

Slavonia Immigrant Band,
436 West 23rd Street,
New York City.

Moja druga javna zahvala.

Prejel sem pismo od g. Štefana Kalembrja iz Zagreba, ki mi sporoča, da je prejel svoto po Din. 23.412.—, katero sem poslal preko Vaše banke, v 22 dneh in sicer brez odbitka na stroških. Vred Vašega hitrega poslovanja v pošiljanju denarja se Vam javno zahvaljujem in priporočam Slavonia Immigrant Banko v New Yorku vsem Jugoslovanom, kot jedno najbolj hitrih in točnih bank, ki vrši svoja izplačila brez kakvega odbitka.

S spoštovanjem

Nikola Delić,
P. O. Box 369
(Adv.) Manila, Iowa.

RED STAR LINE,

DIREKTNÁ ČRTA — NEW YORK-HAMBURG

Zelo ugodna vožnja v Čehoslovačijo in Jugoslavijo.

PHILADELPHIA—GDANSKO via HAMBURG

VELIKI MEDKROVNI PARNIKI

S. S. Gothland Marc 25

Vasijo samo tretjega razreda potnike.

Mnogo prilike na spremljanje na krovu, velika dražna jedina soba. Prijazni zaprti prostori za dve štiri in šest oseb se lahko rezervirajo.

Ogledate se pri družbinem zastopniku doma ali pa na 14 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

AMERICAN LINE

DIREKTNÁ ČRTA — NEW YORK-HAMBURG

VELIKI MODERNI MEDKROVNI PARNIKI

S. S. MANCHURIA pluje Aprila 14

S. S. MONGOLIA pluje Marc 17

S. S. MINEKAHKA (nov) pluje Marc 31

sadnji ima samo tretji razred.

Najkrajše in ugodno vožnja. Prvega in tretjega razreda potniki se sprejemajo. Tretjega razreda potnikom strežejo natakari veliki jedilni sobi. Dobe se zaprti sobe za ženske in otroke.

Ogledate se pri družbinem uradu na 14 N. Dearborn St., Chicago, Ill., ali pri domačem zastopniku.

SAMA.

Prevat. — Spisal F. S. Finigar.

(Nadaljevanje.)

"Kaj mislite, da jaz nimam ljubezni do teh ljudi? Kdo drugi pa me drži v teh hribih kakor ljubezen. Tudi meni bi se prileglo, da bi bil korar ali tehtant. Ali vse sem zaigral zaradi ljubezni do teh siromakov. In za plačilo in trpljenje imam to od višjih, da se mi pomilovalno muja, ker sem takle, od šupljanja pa to, da mi je pred kratkim neki smrkavec drevesca polomil."

"Nekaj ljulke je povsod," je zagovarjala Minka.

"Ni tako!" Župnik je trditve pribil z roko ob mizo. "Poglejte: Tri plačce sem kupil za cerkev, dva lustra; tole bajto sam pokrili; če krava zbolí; Boštjan pomaga; če je edina pri hihi hihi; Boštjan pomaga! Presneta reč, za plačilo mi pa drevesca polomijo."

"Eden vendar niso vsi. Jaz sem pa v Zasliju ališala, da Vas ljubijo."

Župnik je snel spet kučmo iz jasno je bilo videti, da ga je ta pohvala razveselila.

"Pa pustiva to. Kakor sem rekel, jaz ne grem več v šolo. Če Vas veseli, pa pridite delat čudeže."

"Prosim, ali bi se dobilo stanovanje?"

"U, mežnarija je prazna. Zastonj Vam jo dam, ker moj mežnar je zaneslo hlapec in api v hlevu. Drugo leto — pa saj ne boste vzdržali — se preselite v palačo. Poglejte!"

Gospod Boštjan je stopil k oknu in pokazal s prstom na lično stavbo, ki se je dvigala na gričku za vasjo, napol dočelana.

"Vidite, tako palačo nam je vsilila gospoška, ki ne ve, kje se denar jemlje."

Minka je stopila k oknu in se razveselila krasne lege, kjer je stala nova šola.

"Ah, kakor nebeško kraljestvo!" je rekla.

"Aha, nebeško kraljestvo! Vsa, vasa, in še za pel peči peka povrhu, presneta reč," je godrnjal gospod kakor sam s seboj.

"Še nekaj; ne zamerite, jaz sem zelo sitna. Ali bi bili tako dobri, da bi mi dali vsaj to le to hrano!"

"Hrano? To ni moja reč. Z Jero se zmenita. Jera je namreč moja sestra in gospodinja pa je za to prav taka, kakor ste vse ženske. Če pridejo žan' ali gospodje — saj se redko primeri — tedaj je kolovrat stari kakor iz samega medu. Če pa pride kaka ženska, je vselej nabrakana kakor puran, če vidi rdečo ruto. Takele ste! Pojdiva dol!"

Župnik je vstal in odšel z Minko v hišno.

"Jera!" je zaklical z gromkim glasom.

Iz kuhinje se je pokazala siva glava, zavita v kosasto ruto.

"Tale mihi priti semkaj za ufiteljico. Pomenita se!"

Nato je odšel.

Minka in Jera sta se naglo razumeli in pomenili, in sicer tako prijazno, da je pogovor postavil na laš Boštjanovo trditve.

Župnik se je kmalu vrnil in postavil na mizo bokal vina.

"No. Jera, kako je?"

"Dobro, hvala Bogu, da dobimo tako prijazno dekle. Saj ti nisi za šolo?"

"Moška je ta! Pa bi bila ti ušla, jeziceca! Hodi in prinesi kaj, da prigriznemo!"

Debelo uro potem sta spremljala gospod Boštjan in stara Jera Minko skor vas. Vsa okna so bila natlačena vsled tega dogodka z radovednimi glavami. Ko so drsajoči otroci zagledali župnika, so popustili sanke in zbežali okrog oziroma.

"Vidite, to je naša divjačina! Takile so!"

Minka se je ozrla za njimi, izza ogla je pogledal razkušan deček in ji je pokazal osle.

Na robu planote je čakal župnikov pastir s sankami.

"Da se ne boste mučili. Vas moj pastir polje do milina. Pot je drsna."

Minka se je začudila.

"Le sedite in nič se ne bojte. Fant je bolj za take neumnosti kot za pametno delo. Z Bogom!"

Sanke so sfrle po strmini, za njimi je vihral Minkin šal kakor zastava.

Dva dni potem je potrkalo pri Trpotčevih.

Vsi so se zgnili, ker so bili obiski pri njih redka izjema. Alena je stopila k vratom in jih odprla.

"Minka!" je vzkliknila vesela in predstavila kolegino staršem.

"Da nas ti obiščeš, no, to je res nekaj posebnega!"

"Prav imaš", je potrdila Minka. Veselje ji je gorelo iz oči.

"Nekaj posebnega ti povem."

Odšli sta v Alenino sobico.

"Poglej in prebr!"

Minka ji je dala polo in si nato ogledovala raznovrstni drobiž po Alenini sobi.

"Čestitam! Izborne si zmagala!"

"Kajne! Sedaj imam črno na belu, da me nikče ne preganja, da je bilo moje delovanje pravo, in Smrekar naj se sramuje do groba! Nadzornik je bil čuda prijazen."

"In sedaj ne greš proč, kajne?"

"Grem! Je že sklenjeno. V kratkem dobim dekret."

"Kam? V Ljubljano?"

"Kaj še. V — Bukovje!"

"Minka, ali si znorela? V te hribe, v to samoto! Ne, ne verjamem; ti se šališ!"

"Grem — toda ne v samoto, ampak v svoj kraljestvo, v svoj ideal. Sem bila že gori. Krasno je! To je polje, ki je dela vredno in potrebno!"

Minka ji je navdušeno razodela in opisala obisk v Bukovju.

Alena je poslušala in se nazmejala do solz. H koncu je nenačoma ohmolknila, potem pa rekla:

"Minka, kakor je smešno, tako je grozna. Ne hodi!"

"Grem! — Ti pa pojdiš od Smrekarja!"

Alena se je vna preplašila.

"Da, od Smrekarja greš na moje mesto. Tako sva se domenila z nadzornikom!"

(Dalje prihodnjič.)

PRIPRAVLJENI ZA ODHOD IZ DOMOVINE

Tu je slika našega zastopnika, in prepričajte se!

Naš zastopnik ZARO, ki prihaja iz Zagreba s velike skupine naših potnikov.

MITITE Z DORAVO SVOJCEV, ker je sedaj naš bankir ZARO odprl veliki urad v Zagrebu, v katerem preskrbuje potnikom hitro in točno potne liste, preskrbi uradno potrdila (vitemu) in sploh vse, kar je potrebno za potovanje. Za Zarovo potniško je preskrbljen vsakih potnikov, da jih primemo v Ameriko.

Ne odlašajte, ker tedaj bode v kratkem čas potnikov, ki se zabavajo naseljevanje v Ameriko. Zaro, ki je bil pravzaprav naš predstavnik, bode dajal dovoljenja.

PISMENO JAMSTVO

Vam daje bankir ZARO, da preskrbi dohod vašim sopotnikom in ako bi ne mogli priti. Vam vrne denar. Prvi transport je dolga dne 17. februarja s parnikom Chicago. Drugi transport pride s parnikom Rochester dne 25. februarja in tretji pa pride dne 10. marca. Torej hitite, da se pravočasno vrstite, drugače boste morali skrbno dolgo časa čakati vladne preveritve stavila potnikov in pomanjkanja prostora na parnikih. Zaro je nakupil večje število prostora na raznih parnikih za svoje potnike.

To pismo je dokaz, v kratkem pa bode videli sliko naših potnikov, ki bode v kratkem dopelj v New York. In vam bode jasno, kaj smo hoteli dokaz, kako naš bankir ZARO hitro in točno preskrbi svoje potnike.

so potniki, ki potujejo s posredovanjem hrvatskega bankirja Zaro. Tu so dokaz, kako točno se dela v URADU Henry C. Zaro v Zagrebu za hitro potovanje potnikov v Ameriko.

Čitajte to pismo in se prepričajte!

Henry C. Zaro

PRVI HRVATSKO SRPSKI BANKARSKI ZAVOD

HENRY C. ZARO, Banker

THE ZARO BANK BUILDING,

(39 COOPER SQUARE),

TRIN AVL. CORNER 44 ST

NEW YORK, N. Y.

Henry C. Zaro

Stevan Prijatelj
Druzi nam pisano od Henry C. Zaro, da su priceli sa hrvatske i srpske i za nas. I tako nam je jasno da ako se vrati s toga parobroda dojadu da mi date znati da gabi selio dom u novi grad preje mala ih iate. Dan kada su stigom za sa nestom i zagovornim i kasatgard jer su mi pisali da su spremni na me put. Prijatelj sa poru nam vas prijatelj.
Andy Salach
553 Phillips St
Cleveland

Zabavaj se odlašajte, temveč se obrnite takoj na vas potnikov, pa nas na Hrvatskega Državno Poslanicega Bankirja.

HENRY C. ZARO,
39 COOPER SQUARE, * Telephone No. 1
ORCHARD ST. NEW YORK, N. Y.